

SLOVENEK

»SLOVENEK« velja po postu na vsi strani Jugoslavije in v Ljubljani: za celo leto naprej K 240.— za pol leta " " " " 120.— za četril leta " " " " 60.— za en mesec " " " " 20.— Za inozemstvo celote na K 480.—

»Sobotna izdaja:« za celo leto " " " " 40.— za inozemstvo " " " " 80.—

»Cene inseratov:« Enostopna petina vrsta mali oglasi po K 4.— in K 8.—, veliki oglasi nad 45 mm vršine po K 8.—, poslana itd. po K 12.—

Pri večjem naročilu popust. Izbija vsak dan izvenredni ponedeljki in dneva po prazniku ob 5. uri zjutraj. Mesecna priloga: Vestnik SKL.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Ne opisi se ne vračajo; nevrnjenih pism se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran. ljubljanske št. 650 za naročilo in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Stiki z Anglijo.

V zadnjem času se čedalje bolj opaža, da Anglija skoro v vseh vprašanih zavzema naši državi neprijazno stališče. Razlogi, ki se navadno za to navajajo — n. pr. bojazen, da bi Rusija zopet kdaj našla v Jugoslaviji nevarnega zaveznika na Balkanu — se nam zdijo bolj plod prevelikega precejanja samega sebe nego stvarnega opozovanja. Naj si že bo kakorkoli, dejstvo je, da se od merodajne strani veliko premelo gojijo zveze z Anglijo, kar nam utegne v bodočnosti v še večji meri škodovati nego dozdaj. Kako vse drugače v tem oziru delajo naši sosedi, Madžarska, Bolgarija in Avstrija. Menda nimamo v Angliji čisto nobene informacijske službe, kajti že celi dve leti se redko sliši, da bi se kak angleški list zavzemal za naše koristi. Nasprotno, ton angleške javnosti je čedalje bolj neprijazen, češ, da je Jugoslavija postala nekak faktor nemira v osrednji Evropi, v katero da je zanesla »balkanskega duha in metode«. In vendar temu ni bilo vselej tako; ravno na Angleškem je osvobodilno gibanje Jugoslovancev svoj čas našlo morebiti najmočnejši in najradikalnejši odmev v izobraženem svetu. Zdi se nam, da ima Lujo Vojnovič prav, ko velik del krivde na tem preobratu pripisuje nesposobnosti naše diplomacije.

Zanemarjati pristržne zveze z Anglijo, kolikor je to od nas odvisno, je neodpuščljiva opustitev od strani našega zunanjepolitičnega usora. Anglija, to treba dobro vedeti, je kljub različnim težavam še vedno tista solidna in močnega veselila, katera je bila, naj tudi v Kalkuti Hindusi prirejajo demonstracije. Vsled oslavitve Rusije je danes Indija, kar se tiče nevarnosti od zunaj, bolj zavarovana kakor kdaj prej. Med potamija s svojimi zakladi nafte, Južna Perzija Afganistan in Tibet so malo menj kot pod angleškim protektoratom. Vse morske poti do Indije so danes popolnoma v rokah Anglije, ni se ji bati niti ene druge kolonialne veselile. Arabske dežele stoje pod angleškim vplivom in kljub vsem težnjam azijskih narodov po neodvisnosti pomenja Anglija na celem Vzhodu prvo moralno silo, ki ima v svoji posesti najsvetejša mesta kristjanov, židov, budistov in mohamedancev. Dokler se azijska plemena temeljito ne preporodijo, bo Anglija tudi ostala zaščitnica pravnega reda in državljanskega miru na Vzhodu. Res je, da so severoameriške Zedinjene države Anglijo pretokle, kar se tiče gromotnega bogastva, da je Anglija vsled gospodarske oslavitve kontinenta izgubila velik trg za svoje izdelke, vsled česar se je njena industrija nekoliko zaustavila in se množi brezposelnost, res je, da kolonije zahtevajo čedalje večjo neodvisnost, toda vsi poznavalci Anglije so prepričani, da bo te krize premagala in da bo prišlo do tesnega sodelovanja z Ameriko, do skupne svetovne politike celokupne anglosaksonske rase.

Anglijo podcenjevati je zelo nes pametno. Nasprotno — za nas ni nič bolj važnega kako: gojiti tesne stike tudi z Anglijo, če hočemo pametno izrabljati svetovno politično konjunkturo. Fakt pa je ravno narobe: da so naše zveze z Anglijo najbolj rahle in naši odnošaji do nje najbolj hladni. Tu je nekje velika napaka: brez dvoma jo je iskati v naši diplomaciji.

PRESTOLNI GOVOR RUMUNSKEGA KRALJA.

Bukarešta, 28. novembra. Danes je otvoril kralj parlamentarno zasedanje. Prečital je prestolni govor, v katerem se veli med drugim: Zbornici sta navzlic težkočam vprašanja državne konsolidacije v zadnjem zasedanju mogli dovršiti svoje delo mirno in z ugodnimi pogoji. Ker je vlada za obnavljanje reda in miru izdala primerne ukrepe, se bodo mogle kmalu ukiniti še obstoječe zadnje izredne odredbe. Odnosaji z zavezniki so čimdalje ožji in pristržnejši. Sklenile so se nove zveze s sodobnimi delavci, s katerimi nas družijo skupnost političnih in gospodarskih interesov, in kar se tiče razmerja do drugih držav, se bodo vzpostavili normalni odnošaji.

Iz zakonodajnega odbora.

Dr. DULIBIĆ PROTI DVOJNI VRSTI DRŽAVLJANOV. IZ KRISTANOVE DOMENE.

Belgrad, 29. novembra. (Izv.) Na današnji seji zakonodajnega odbora se je razpravljalo o naredbi glede proračunskih dvanajstin od meseca junija do konca leta. V prvem odseku je bilo predlagano dopolnilo, naj se uradnikom iz Srbije in Črne gore, ki so služili za časa vojne, računa v pokojnino 6 mesecev več za vsako leto službe v vojni, med tem ko se naj dijakom, ki so služili za čas vojne pri vojaki in ki vstopijo v državno službo, vračunajo vsa leta v službo. Proti temu predlogu je nastopil v imenu Jugoslovanskega kluba posl. dr. Ante Dulibić, ki je naglašal, da je predlog nepravilčen, ker se z njim ustvarja še večji prepad med enim in drugim delom naroda. Poudarjal je, da je že skrajni čas za odpravo dvojne mere in favoriziranja enega dela naroda. Uradniki so v prečanskih krajih med vojno moralno in gmotno silno trpeli, bili so sumničeni in

preganjani, gmotno pa so bili pognani na beraško palico. Zato zahteva, naj se predlog raztegne na vso državo in da naj se v službeni pragmatiki ta zadeva pravično uredi. Ker so proti temu predlogu nastopili tudi drugi govorniki, med njimi Fehim Kurbegović in Svetislav Popović, je bil predlog končno odklonjen.

Belgrad, 29. nov. (Izv.) Na sinočnji seji zakonodajnega odbora se je razpravljalo tudi o upravi državnega imetja Belje. Ob tej priliki je zahteval posl. dr. Dulibić, naj vse šefe uprave imenuje finančno ministristvo in je ravnatelj imetja, s katerim tvorijo skupno ravnateljstvo imetja. Predlog je bil sprejet. Poročevalec finančnega ministristva je predlagal, naj se odvzamejo patronatom in drugim vsa cerkvena prava. Proti temu predlogu so bili vsi govorniki ter je bil predlog umaknjen.

POGAJANJA ZA REKONSTRUKCIJO KABINETA.

Zagreb, 29. nov. »Novosti« poročajo iz Belgrada: Včeraj so se v radikalnem klubu začela pogajanja za to, da se določijo kandidati za ministre. Portfelj ministra za agrarno reformo bi dobil v primeru rekonstrukcije kabineta Milorad Vujičić, promet Kosta Miletić, pravosodje Uzunović. Izgleda, da Velizar Janković in dr. Laza Marković ne bosta vstopila v vlado. Ako bi ministrski predsednik Pašić ne obdržal portfelja zunanjega ministra, bi demokraci gotovo dobili še eno ministristvo. Izgleda pa, da bi bila večina radikalnih poslancev proti taki izpremembi.

Belgrad, 29. nov. Davi se je ministrski predsednik Pašić razgovarjal s poslanci Stanojevićem, Juričićem in Uzunovićem o rekonstrukciji kabineta. Radikalni klub bo imel danes ob 16. uri svojo sejo, na kateri bosta poročala ministrski predsednik Pašić in predsednik kluba Stanojević o vprašanju rekonstrukcije vlade.

Belgrad, 29. nov. Vodstvo radikalne stranke je določilo za ministre nastopne poslance: Za ministra za agrarno reformo Milorada Vujičića, za prometnega ministra Kosta Miletića in za pravosodje Uzunovića.

Zagreb, 29. nov. »Večere« poročajo iz Belgrada, da je podal danes minister za vere Milivoj Jovanović ministrskemu predsedniku svojo ostavko, v kateri navaja, da ga je prisilila k ostavki bolezen.

KRALJ PRIDE V ZAGREB.

Zagreb, 29. nov. »Večere« poročajo iz Belgrada: V prvi polovici decembra pride kralj v Zagreb, kjer bo ostal nekaj časa.

DR. MARKULIN NOSILEC LISTE HPS V ZAGREBU.

Zagreb, 29. novembra. (Izv.) Nocoj se je vršil sestanek meščanskega odbora hrvatske ljudske stranke, na katerem se je razpravljalo o bodočih političnih vlogah v Zagrebu. Za nosilca kandidatne liste hrvatske ljudske stranke je določen dr. Markulin.

APEL MIRIDITOV.

Belgrad, 29. nov. Predsednik miriditske republike Marko Gjonij je poslal svemu ministru za vere profesorju Ašiku nastopno pismo z naročilom, naj v smislu pisma napravi korake. Pismo se glasi: Prirozen, 25. nov. V času, ko se nahaja ententna komisija, katero so zahtevali v Zenevi miriditski delegati, v Tirani, da dá popolno svobodo narodu, manifestiramo svoje želje in zahteve. Tiranska vlada dela z vsemi močmi na to, da bi iztrebila krščanstvo na severu in da bi pokazala vsemu svetu, da Miriditov ni. Prosim vas, da napravite korake pri papežu, pri poslaniški konferenci in pri zastopnikih vlade v Belgradu in da sprožite v časopisju vrašanje, ali se nahaja mari ententna komisija zato v Tirani, da zahteva od nje muslimanska vlada pravico, da sme zatirati krščanski narod. Ali je znano poslaniški konferenci in zvezi narodov, da turška vlada v Albaniji stremi po tem, da bi se iztrebil krščanski narod v Severni Albaniji? V tem težkem položaju

apeliramo v imenu svojega naroda z vsem zaupanjem posebno na papeža in zahtevamo njegovega varstva pred brezprimerno nepravilnostjo, ki jo vedno kaže napram nam tiranska vlada.

NEODVISNI SLOVAŠKI KLUB.

Praga, 29. nov. Župnik Hlinka je osnoval s 11 slovaškimi poslanci »Neodvisni slovaški klub«. Hlinka je izjavil, da je vzrok ustanovitvi tega kluba vprašanje konfesionalnih šol na Slovaškem in da pri ustanovitvi tega kluba niso bile merodajne zahteve po avtonomiji Slovaške ter da novi klub ne bo tvoril načelne opozicije. Neodvisnost kluba ne pomeni, da hoče klub zavzeti nasprotno stališče stališču češkoslovaškega edinstva.

SLOVAŠKI POSVETOVALNI KOLEGIJ PRI ČESKI VLADI.

Praga, 29. nov. Pretekli teden so se vršila v Pragi posvetovanja slovaških strank. Na njihovo željo se bo dne 1. decembra pri ministristvu za upravo Slovaške ustanovil posvetovalni kolegij.

PRIDELEK SLADKORJA NA ČESKO-SLOVAŠKEM.

Praga, 29. novembra. (Izv.) Pridelek sladkorja v Kampanji 1920-21 znaša 7 milijonov 172.394 meterskih stotov, to je za 2 milijona več kot prejšnje leto.

UKRAJINSKA VSTAJA.

Lvov, 29. novembra. (Izv.) Dve tretjini ukrajinskega ozemlja vzhodno od Dnjepra je izpraznjeno od boljševikov. Dve boljševiški armadi sta popolnoma poraženi in za nadaljni boj nesposobni.

Kodanje, 28. novembra. Listu »Berlingske Tidende« se poročajo iz Helsingfors: Število Ukrajincev, ki se bojujejo proti boljševikom, se ceni na en milijon mož. Boji so izredno ljuti. Pri osvojitvi Žitomera so obesili 3000 boljševikov in jih mnogo postrelili pri pouličnih bojih. Ukrajinci so pripravljani na večmesečni boj. Podolsk je razglašen kot ukrajinsko glavno mesto. Ljuti boji se vrše za Kijev, ki so ga obkoliili Ukrajinci.

WASHINGTONSKA KONFERENCA.

Washington, 29. novembra. Zastopniki devetih sil so sprejeli sklep, v katerem se zavzemajo za to, da se 1. januarja leta 1923. ukine privilegij tujih narodov na Kitajskem, po katerem imajo posebne upravne organe in poštne urade. Samo zastopnik Japonske je stavil pridržek glede roka in izjavil, da bo prej povprašal svojo vlado.

Dr. SCHÖBER O BURGENLANDU.

Dunaj, 29. nov. Na današnji seji zunanjega odseka je zvezni kancelar dr. Schöber poročal o svojih po odsekovi seji dne 10. nov. nadaljevanjih prizadevanjih, izpopolniti beneški protokol s takimi določbami, ki bi mogle zajamčiti svobodno ljudsko glasovanje na šopronjskem ozemlju. Zvezni kancelar je izjavil, da čeprav glede čet, ki bodo po odhodu mažarskih organov opravljale varnostno službo, še ni došlo nobeno oficialno obvestilo avstrijski

vladi, vendar odgovor poslaniške konference avstrijskemu poslaniku v Parizu, v katerem je veleposlaniška konferenca docela pritrdila avstrijskim željam, kakor tudi poročila, katera je kancelar prejel od zastopnikov sil na Dunaju, govore za to, da bodo že v najkrajšem času namesto mažarskih čet in orožnikov prevzele angleške, italijanske in francoske čete službo na glasovalnem ozemlju. Glede prevzetja Burgenlanda razen plebiscitnega ozemlja v avstrijsko upravo je poročal zvezni kancelar, da se je zasedba dosedaj vršila brez dogodkov in žrtev in da bo, ako se ne zgodi kaj nepričakovanega, ves Burgenland razen šopronjskega ozemlja že v kratkem sprejet v avstrijsko upravo.

LAKOTA V RUSIJI.

Moskva, 29. novembra. Nansen objavlja poročilo, ki veli: Nove vesti, ki sem jih prejel iz Saratova, Samare, Simbirska, Kazana, Ufe, Orenburga in Kirgizske republike, kažejo strahovito sliko grozne lakote. Resnične razmere so mnoge hujše, kakor so pričakovale naše najhujše domneve.

Moskva, 29. novembra. Položaj stradaljočih v caricin. guberniji se slabša od dne do dne. V otroških domovih otroci mnogokrat po pet dni ne dobe nobene hrane. V vsej guberniji strada 38.000 ljudi, nevštevni mestnega prebivalstva. V orenburški guberniji strada 25.000 ljudi. Vsak dan jih umrje več za lakoto.

NOVI BANKOVCI NA RUSKEM.

Moskva, 29. novembra. (Izv.) Sovjetska vlada bo izdala nove bankovce kot zakonito plačilno sredstvo za vso Rusijo. Vlada bo jamčila z vsem svojim premoženjem in dohodki. Novi rublji se bodo zamenjali s dosedanjimi v razmerju 1 : 10.

Delavska zbornica.

V modernih državah, kjer imajo vsaj nekoliko smisla za socialno politiko, se pojavlja čim dalje glasnejše klic po delitvi ljudskega zastopstva v čisto političen parlament in v socialno-politični parlament. Politični parlament naj bi razpravljali in sklepali o čisto političnih vprašanjih (vnanja politika itd.), socialno-politični ali gospodarski parlament pa naj bi obravnaval gospodarska in v prvi vrsti stanovska vprašanja.

Mnogi stanovi, ki niso podrejeni neposredno državni upravi, ampak se prištevajo k takozvanim svobodnim poklicem, imajo že svoje stanovske organizacije s svojo po zakonu določeno kompetenco v jako važnih stanovskih in tudi javnih zadevah. Stanovske organizacije imajo odvetniki in notarji, imajo zdravniki, imajo jo trgovci in obrtniki. Te ustanove so se tekom let zelo izpopolnile in čeprav vsled pomanjkljive socialnopolitične zakonodaje še ne odgovarjajo svojemu namenu v polni meri, moramo vendar priznati, da so dosegle iz lastne moči, in sicer ravno zato, ker so organizacije, mnogo dobrega in koristnega za svoje člane.

Med proste in svobodne stanove pa spadajo v današnji demokratični dobi poleg že omenjenih skupin tudi privatni nametščenci in delavci. Tudi ti so državljanji kakor vsi drugi, ki imajo polno pravo na dvojno zastopstvo: na politično v parlamentu in na posebno stanovsko zastopstvo v svoji zbornici.

Kakor more biti član odvetniške ali zdravniške zbornice samo odvetnik ali zdravnik, tako more biti član delavske zbornice samo delavec, brez razlike, ali je duševni delavec ali pa ročni. In kakor si odvetniki, zdravniki in trgovci svoje stanovske zastopnike volijo po zakonitih določilih iz svoje sredine, tako naj si tudi delavci svoj zastop prosto volijo in izroče varstvo svojih interesov v roke tistih, katerim zaupajo.

Tako bi mislil človek, da mora biti v demokratični državi. V demokratičnih državah je tudi res tako, v demokratičnih pa je drugače. Ker naša država ni demokratična, ampak demokratska, zato je naša vlada v svoji modrosti sklenila, da delavske zastopnike za delavske zbornice — imenuje! Vlada ne vpraša delavca, ali komu zaupa ali ne zaupa, ampak po voja-

sko-kratko ko mandira, komu mor delavec zaupati!

Za delavsko zbornico v Sloveniji je torej demokratska tvrdka Ribnikar et Kucovec delavske zastopnike imenovala. Delavske zastopnike? Ko bi to bilo Verjeli bi, če ne bi tvrdke predobro poznali. Mi jo poznamo kot špecifično demokratsko agencuro in zato se osmelimo dvomiti, da bi bili v delavsko zbornico baš od te tvrdke imenovani zastopniki res delavski zastopniki, čeprav so delavci. So žalibog tudi med delavci taki, ki hočejo raje služiti demokratski gospodi kakor pa svojemu stanu in svojim stanovskim interesom.

Zato moramo proti imenovanju zastopnikov v delavsko zbornico odločno protestirati v imenu demokracije in še odločnejše protestirati proti imenovanju tistih, o katerih nimamo nobenega jamstva, da res uživajo zaupanje onih, katerim je delav. zbornica namenjena. Stanovske organizacije morajo biti stanovske in ne politične.

Politične novice.

+ Na krivem potu. »Vesnik«, list za cerkveno politiko, glasil srbskega svečeniškega združenja, objavlja uvodnik »Nova naloga naše cerkve« (14. novembra 1921), v katerem označuje za prvo nalogo pravoslavne srbske cerkve, da »v svojo krilo vrne vse one, ki so bili njeni, pa so bili od nje bodisi s silo bodisi na miren način odtrgani.« S tem meni list, »da se bodo omenjeni bratje povrnilo tudi srbstvu in bodo vzljubili svojo novo jugoslovansko domovino.« Ta naloga, domneva članar, gospod Vujić, ne bo težka. Ako so se mnogi Čehi in podkarpatski Rusini »povrnili v sveto pravoslavlje«, se bodo pač dali še lažje pridobiti »i Juroslavljan, kateri so bili od pravoslavja »odtrgani«. Ta akcija se seveda ne sme, kakor pristavlja članar, raztegniti na one, ki niso bili nikoli pravoslavni, ker bi se to ne vjemalo z znano miroljubnostjo srbskega pravoslavja. Žal da nam »Vujić ne pove, na koga on pravzaprav misli, kajti njegovo namigovanje na »južne kraje« je preveč nejasno. Mi bi se s tem člankom ne pečali, ker se v interesu verskega miru načeloma nečemo spuščati v zadeve bratske pravoslavne krščanske cerkve, toda boimo se, da ima članar v mislih propagando med prebivalstvom, ki bi tako propagando smatralo za poseganje na svobodo vesti in verskega prepričanja. V južnih krajih so bolgarofili, ki so itak pravoslavni, in muslimani, med katerimi bi pravoslavna propaganda razvnela verski boj, kateri bi bil vse kaj drugega nego koristen za naše državo in narodno edinstvo. Če »g. Vujić misli morebiti na unijate, mu moramo odločno povedati, da se nahaja na krivi poti. Vsa čast zaslugam pravoslavja za narodno stvar srbstva, toda danes se nahajamo v večkonfesionalni jugoslovanski državi, v kateri so vse vere enakopravne in vsaka v svojem delokrogu pospešuje narodno misel na edino pravi moralni podlagi. Srbsko propagando s pomočjo pravoslavja pa odločno odklanjamo in svečeniškemu udruženju toplo priporočamo, naj se rajši prizadeva za prijateljsko razmerje z drugimi krščanskimi cerkvami nego da v nasprotju z duhom ustave propagira zastareli cezaropapizem.

+ Pašić in radikali. Na kritični seji radikalnega kluba so baje sklenili naj ima Pašić popolno svobodo ukrepanja, kar

misli, da je prav. »Epohe« od 29. t. m. pa javlja, kako je treba to svobodo razumeti. On ne sme delati, kar hoče, ker so mu dali točno formulirane pogoje za obnovitev koalicije z demokracijo, pač pa ima popolno svobodo v metodah in v taktiki, kako naj doseže izpolnitev teh pogojev. Pogoji, ki jih je sestavil radikalni klub in izročil Pašiću z naročilom, da jih izpelje, pa so sledeči: reforma notranje politike, urelitev financ, socialno in kmečko zavarovanje, enostavnost državne uprave in — risum teneatis? — revizija javne morale!

+ Iz pogajanj med Davidovičem in Stanojevičem. Ako smemo verjeti poročilu »Pravde« o poteku imenovanj pogajanj, sta ta dva gospoda sklenila glede novih ministrov, »da se delegiraju ljudi, koji će imate vere jedan u drugog i koji će raditi stvarno.« — S tem je rečeno, da je vladalo med dosedanjimi ministri »najbolje so-glasje« in da so bili vsi dosedanja radikalno-demokratski ministri »najbolji strokovnjaki! Ali ne? Tako sodijo radikali in demokraciji o svojih lastnih možeh.

+ Demokratski vladni program. Belgrajski listi obširno poročajo o seji demokratskega kluba, na kateri so nadaljevali debato o vladni politiki. Najobširneje so razpravljali o finančnem položaju, zlasti glede 100 milijonskega kredita (v dinarjih) za doklade uradnikom, upokojevcem in invalidom za mesec november in december. Demokratje bodo glasovali za zahtevani kredit. Glede sestave nove vlade in pogojev za nadaljni obstoj radikalno-demokratske koalicije je Davidovič predlagal, da sprejme klub sledeče zahteve: rešiti se mora državni proračun, zakon o glavni kontroli (najvišji račun ki dvor), o državnem svetu (najvišje upravno sodišče), zakon o razdelitvi države na oblasti, zakon o samopravi oblasti, kmečka zakonodaja na podlagi resolucij zadnjega demokratskega kongresa, uradniški zakon in prazdnice voljni zakon. Potem bodo demokratje zahtevali, naj se zasede mesto vnanjega ministra. Ker pa bi radikali dobili na ta način 1 portfelj več, bi morali demokrati dobiti tudi še 1 portfelj. Za kontrolo vodstva vnanje politike naj se osnuje poseben vnanjepolitični odbor in vnanjepolitični komite ministrov, v katerem naj bi sedeli: 1 radikal, 1 demokrat, 1 musliman in 1 Slovenec. Za pobijanje korupcije bodo zahtevali likvidacijo vseh afer. — V svojem razgovoru z Aco Stanojevičem pa je g. Davidovič omenil tudi izenačenje kazenskega in meštanskega zakonika. — To je program najmanj za 100 let. Tako dolgo pa radikalno-demokratska koalicija ne bo živela. Kar so demokratje sklenili, je vse skupaj pesek v oči za »prečkanke« nedolžne backe, ker srbijski demokratje se takim tiradom že zdavnaj smejejo, radikali jim pa sploh nikdar verjeli niso.

+ Drago posojilo. Finančnega ministra Kumanudija je spremljala na njegovem potu za posojilom v London in Pariz cela vrsta uradnikov, seveda vsi »stručnjaki«. Eden teh »stručnjakov« je pred nekaj dnevi »vnovčilo« šele en del svojih dnevnic, in že ta znaša 11.000 francoskih frankov. Da tudi ostali »stručnjaki« s Kumanudijem vred ne bodo zahtevali samo enega groša na dan, je jasno. Vnanje posojilo bo torej precej drago — če ga bomo sploh dobili. To je pa postranska stvar; glavno so dnevnice za komisijo.

+ Med Italijo, Francijo in Anglijo. Že precej časa obstoja med Francijo in Italijo neka napetost, ki se je že pred me-

seci pokazala v obliki vehementnih protifrancoskih demonstracij in dejanskih napadov na razne francoske predstavitelje v Italiji. Najnovejši škandal pa je povzročil posebni dopisnik »Stampa«, ki je 25. t. m. iz Washingtona poročal, da je Briand na tamošnji konferenci ostro napadel Italijo, ker je njen delegat Schanzer v nasprotju z Briandom priporočal misel razorožitve na kopnem. »Stampa« je o tem poročala dobesedno: »M. Briand, ves rdeč, se obrne proti M. Schanzerju in mu stavi vprašanje: Kateri so vaši sovražniki? Imenujte mi enega! Schanzer, ki ni hotel omeniti Jugoslavije, s katero je Italija sklenila mirovno pogodbo, je molčal. Briand pa je s podvojen razburjenostjo nadaljeval: Vi se zavzemate za razorožitev, ker niste zmožni vzdrževati armade, a ne vsled ljubezni do miru. Vi hočete zmanjšati svojo armado, ne ker si želite razoroženja, marveč zato, ker se vaša armada nahaja v stanju razkroja. Vaša razorožitev je plod moralnega razpada italijanske armade.« — Dasi je bilo že iz početka skrajno neverjetno, da bi bil Briand rabil take besede, je italijanska ulica to priliko takoj izrabila za nedostojne demonstracije, kakršne so mogoče samo v demovini fašizma. Sicer pa je Schanzer sam to vest odločno demental. To pa na celi stvari ni interesantno. Interesantno je, da italijanski listi cel čas, ko traja washingtonska konferenca, Francijo neizmerno napadajo. Še bolj zanimivo pa je, da je v istem času vodja angleške zunanje politike, lord Curzon, v svojem govoru v Londonu na nekem banketu s skrajno uljudnostjo grajal Briandovo stališče v Washingtonu, češ Francija se zastonj boji Nemčije in se zato brani razorožitve; njej naj zadostuje pomoč Anglije in Amerike ter celega sveta, ki ne bo dopustil novega krvoprelitja. Tudi to morebiti ni brez pomena, da je poročilo »Stampa« prišlo preko Londona. Francoska žurnalistika sodi, da ima antifrancoska propaganda v Italiji svoje korenine v angleški politiki, ki po svojem znanem zgodovinskem receptu ne trpi premoči nobene velesile na evropski celini in se v to svrhu poslužuje enostavnega sredstva, da ščuje italijanski nacionalizem proti svoji lastni zaveznici. To je menda tudi najgloblji vzrok, da je Anglija v albanskem vprašanju zavzela protijugoslovansko stališče. Ne iz nasprotja do Jugoslavije, ampak da podpre Italijo. Tako moramo zdaj mi nositi posledice angleško-francoskega spora, ki izvira iz bojzani Anglije, da Francija ne dobi v Evropi hegemonije. Francoski listi pa poudarjajo, da se Franciji očitajo po krivici nameni, katerih nima. Francija rabi močne armade, da se ne ponovi to, kar se je zgodilo leta 1914, ko so Nemci preplavili Belgijo, ne da bi Anglija posegla vmes, dokler ni bilo že prepozno. Svetovni mir je mogoč le, če Anglija in Amerika skleneta s Francijo zvezo in ji zagotovijo potrebno pomoč v slučaju novega napada; ravno tega pa Anglija noče storiti. — Navzlic vsemu temu pa ostanejo vezi med Anglijo in Francijo prisrčne, ker druga drugo neobhodno potrebuje.

+ Položaj v Albaniji. Mednarodna komisija v Albaniji poroča Zvezi narodov, da so albanske vladne čete zasedle Oroši, jugoslovanske čete pa se nahajajo na črti, ki teče vzporedno z Drinom in preseka Lurijo.

+ Poziv Wranglovcem. Bivši poveljujoči general Wranglove armade, Slasčev,

pozivlja Wranglovce, ki se nahajajo v Evropi, naj se vrnejo v Rusijo in se pokore sovjetski oblasti. Poziv sta podpisala tudi bivši šef wranglove artilerije, general Molkovski, in bivši wrangloški poveljniki mesta Sevastopola, polkovnik Gilbiech.

+ Washingtonska konferenca. Harding je sprožil misel, naj bi se konferenca izpremenila v nekakšen stalni mednarodni institut za vzdrževanje svetovnega miru. Dočim so vse velesile v načelu s tem soglasne, Francija slejkoprej ugovarja, da bi se pozvala na konferenco tudi Nemčija. — Kar se tiče kitajskega vprašanja, nameravajo velesile poslati na Kitajsko posebno komisijo, ki naj ugotovi, so li justične razmere na Kitajskem take, da bi se mogle velesile odpovedati eksteritorialnim pravilom svojih podanikov. — Prorocno glede na maksimalno število vojnega brodovja, ki bi ga smele vzdrževati Amerika, Anglija in Japonska, se še ni definitivno določil, ker Japonska slejkoprej zahteva več tonažo, nego jo je predložil Hughes. — Amerika zelo pritiska na velesile, da sprejmejo njene predloge in načrte. — Zdaj ko je Briand iz Washingtona odpotoval, se splošno z veliko gotovostjo trdi da pride v Washington Lloyd George.

+ Anglija hoče zasesti Sicilijo? Glasom true pogodbe med Francijo in kemalisti so francoski čete evakuirale Sicilijo. Pri tej priliki je »Matine« objavil senačno vest, da Anglija na Ciru zbira čete, da jih odpošlje v vojno ladjo v Aleksandrijo in Merzino, kjer naj bi se Angleži izkrcali in oba kraja zasedli. Angleška vlada zdaj to vest kategorično dementira. Fakt pa je, da je angleška vlada poslala v Pariz že drugo noto, da pogodbe med Francijo in kemalisti ne priznava in pričakuje druge rešitve orientalskega vprašanja, ki bo varovala zlasti interese Anglije v Mezopotamiji, da je ne bi kemalisti mogli napasti.

Stradajoče dijaštvo v Pragi.

Jugoslovansko dijaštvo v Češkoslovvaški, ki je bilo prisiljeno, da je nadaljevalo svoje študije v inozemstvu in se je podalo na Češko, strada. Že v enem članku iz Prage smo pojasnili položaj našega dijaštva. Dne 21. julija 1921 je izšla naredba ministrstva za prosveto, ki razglašča, da se za prihodnje šolsko leto izenačijo štipendije cele kraljevine. Dijaštvo je vložilo prošnje, toda še danes niso rešene in naše dijaštvo je brez vsakih podpor. Dvojna mera, ki jo je delila vlada pri podeljevanju štipendij, je bila že sama na sebi nečedna zadeva. Sedaj pa dijaštvo iz prečanskih pokrajin še te dosedanje podpore ne dobiva, pač pa je finančni minister predlagal, da se dovoli z ozirom na visoki kurz franka jugoslov. dijakom v Parizu, da dobe franke po državnem kurzu. Opravičeno se je finančni odsek zakonodajnega odbora temu predlogu uprl. Z vprašanjem izenačenja štipendij seje obravnavalo na to v finančnem ministrstvu, toda kaj so tam sklenili zastopniki finančnega in prosvetnega ministrstva, je ostalo prkrito. Vlada ne smatra za potrebno, pojasniti širši javnosti, kaj je v tem vprašanju sklenila.

Najznačilnejše pa je dejstvo, da se ravno centralisti, ki imajo vedno polna usta o dobrotah in potrebi centralizma, dosledno ustavljajo izenačenje štipendij za dijake iz celotnega privilegij do drž. visokih štipendij brez jamstva, al tudi študira, drugi pa, ki so marljivo študirali, so pa imeli privilegij stradanja. Znano nam je, kako kako se je postopalo napram našemu visokošolskemu dijaštvu, ki študira v Parizu. Vlada je videla v njih dvojno vrsto državljanov. Prasha »Zadruga akademčara iz Bosne in Hercegovine« ugotavlja sledeče: Ministrstvo zdravja je delilo štipendije po 1600 kron mesečno. Ministrstvo prosvete po 900 kron mesečno. Razen tega so dobivali njuni štipendisti še dodatke za izpitne takse, obleko in druge potrebe. Pokrajinska uprava v Zagrebu je dajala štipendije mesečno po 900 kron z dodatki. Dijaki iz Vojvodine so dobivali od ministrstva prosvete po 900 K. Dijakom v Švici pa po 450 švic. frankov; to se pravi, da dobi en štipendist v Švici toliko kakor 20 dijakov iz Bosne in Hercegovine, ki »to« v Češki. Dijaštvo iz najsiromašnejših krajev kakor iz Dalmacije, Slovenije, Bosne in Hercegovine je dobivalo 250 do 300 dinarjev, kar znaša 200—300 čl. kron mesečno.

Če ni to separatizem, pa ne vemo, kaj je potem sploh separatizem. Vrhtosa pa slov. dijaštvo sedaj sploh ni dobivalo podpor, tako da se je začela javnost bratskega češkoslovanskega naroda za naše dijaštvo brigati in zbira podporno društvo slovenske visokolce v Pragi prispeva, da jih reši največje bede. Tej vladni korunciji mora biti že enkrat konec in iz finančnega ministrstva mora enkrat za vselej izginiti protekcija za gotove porodice. Vladni separatisti, operite že vendar ta medez s sebe, ki dela vam in žal celi državi sramoto v inozemstvu!

Colomba.

9

Prosper Mérimée. — Posiovenil — E —.

(Dalje.)

Zadnje besede je govoril z značilnim poudarkom.

Korzičanom se ne laska prav posebno, kdor jih spominja njih pripadnosti k veliki narodnosti. Biti hočejo narodi za se in to zahtevo dosti dobro opravičujejo s tem, da se je oklepajo. Orso je malo prizadet odvrnil:

»Mislite morda, gospod prefekt, da mora Korzičan služiti v francoski vojski, če naj postane časten član človeške družbe.«

»Ne, gotovo ne,« je rekel prefekt, »tega nikakor ne mislim. Govorim le o nekem navedenem deželu; nekateri so take, da bi jih deželni upravitelj raje ne videl.« Naglasil je besedo navade in dal pri njej svojemu obrazu tako resen izraz, kolikor ga je mogla njegova osebnost spraviti skupaj. Kmalu na to je vstal in odšel z obljubo v žepu, da miss Lidija obišče njegovo gospo.

Ko je odšel, je miss Lidija začela pogovor:

»Prav je, da sem prišla sem na Korziko, da dohim pojem, kaj je to prefekt. Ta se mi zdi še dosti prijazen.«

»Kar mene zadeva,« je povzel Orso, »bi tega ne mogel trditi. Zdi se mi s svojim odvahnim in skrivnostnim izrazom dosti čudaški.«

Polkovnik je že več kakor dremal.

Miss Lidija se je ozrla proti Orsu in mu rekla tiše:

»Meni pa se ne zdi, da bi bil tako skrivnosten, kakor mislite vi. Zdi se mi celo, da sem ga razumela.«

»Gotovo, zelo bistrovidni ste, miss Nevil. Če pa ste zasledili v pravkar govorenih besedah kak pomen, ste ga očitvidno položili vanje vi sami.«

»To je stavek grofa Mascarille, gospod delal Rebbia, verjamem; toda... ali hočete, da vam pokažem svojo bistrovidnost? Kos čarovnice sem in vem, kaj ljudje mislijo, da sem jih videla le dvakrat.«

»Moj Bog! Vi me plašite. Če znate brati moje misli, ne vem ali naj bom vesel ali žalosten.«

»Gospod della Rebbia,« je zardevajoč nadaljevala miss Lidija. »Poznava se šele nekaj dni; toda na morju in v barbarskih deželah — upam, da mi boste izraz opostili — v barbarskih deželah postanejo ljudje med seboj prej prijatelji kakor med svetom... Tako se torej ne čudite, če vam kot prijateljica govorim o nekoliko bolj zasebnih stvareh, v kakršne bi se tujec pravzaprav ne smel vtikati.«

»O, ne govorite tako, miss Nevil; prvo mi je bolj všeč.«

»No, dobro, gospod. Povedati vam moram, da se mi zdi, da sem došla — ne da bi jih hotela izvedeti — vaše skrivnosti in te me žaloste ter mučijo. Poznam nesrečo, gospod, ki je jela vašo rodbino. Mnogo sem slišala o maščevalnem značaju vaših sorojakov in njih načinu maščevanja... Ali ni glavar namigaval na to?«

»Miss Lidija more misliti kaj takega...« Orso je prebledel kakor smrt.

»Ne, gospod della Rebbia,« je rekla in ga prekinila. »Vem, da ste plemenit človek, poln časti: Vi sami ste mi pravili, da v vaši deželi ni mnogo ljudi, ki poznajo maščevanje razen preprostega ljudstva... in še to vi imenujete dvoboj svoje vrste.«

»Vi torej mislite, da sem zmožen, da postanem nekaj še ubijalec?«

»Ko vam že govorim o tem, gospod Orso, vedite, da ne dvomim o vas; in če sem vam povedala, je nadaljevala s povešenimi očmi, — sem vam povedala zato, ker sem razumela, da morate imeti ob povratku, ko vas bodo morda obdali barbarski predsodki, človeka, o katerem veste, da vas cení radi poguma, s kakršnim se jim boste ustavljali. — Pojdite,« je rekla in vstala, — »ne govoriva več o teh hudih stvareh, povzročajo mi glavobol; sicer je pa tudi že pozno. Mi boste zamerili? Lahko noč.«

Ponudila mu je roko. Orso jo je ves zamišljen in prevzet stisnil.

»Gospodična,« je rekel, »ali veste, da so trenutki, ko o v meni vzbujajo nagon te dežele. Včasih, kadar se domislím uboge očeta..., tedaj me obidejo grozne misli. Hvala vam, za vedno sem jih rešen. Hvala, hvala!«

Hotel je nadaljevati. Toda miss Lidija je spustila na krožnik čajno žličko in ropot je zbudil polkovnika.

»Della Rebbia, jutri ob petih na lovi Bodite točni!«

»Da, gospod polkovnik.«

Dnevne novice.

Smrtna kosa je na Koroškem dne 27. nov. položila v grob Marijo Ilavnik, mater g. drž. sodnega svetnika dr. Ožbolta Ilavnika v St. Lenartu v Slov. goricah. Pokojna je bila blaga duša in vedno zvesta, navdušena Slovenka. Po nesrečnem plebišcitu bi se bila mogla preseliti v svojemu sinu, pa ni hotela zapustiti svoje rodne grude, zlasti ker je bila prepričana, da zasije koroškimi Slovencem še lepša zarja. S tem upom je legla v grob. Naj v miru počiva!

Praznovanje 1. decembra. Minister za notranje zadeve je odredil, da se na dan 1. decembra t. l. počivati čelo v državnih uradih in obratih samo dnevno.

Čudne so razmere v naši Jugoslaviji. Pod tem naslovom piše ameriški tiskar «Edinost» o plači naše slovenske duhovščine: «Vsaka dekla ima večjo plačo kot duhovnik. Saj ji človek privoščil, pa kaj, saj je duhovnik ne more plačati, če pa ima sam manjšo plačo, kakor se zahteva za dekle. Evo: Poglej «Slovenec» štev. 227, stran 3. Socialni vestnik: Sklepi posluške zveze: Kuharica 500 do 550 kron mesečno. Sobarica 400 kron. Navadna sl. ženinja 360 kron. Poleg tega tudi hrano in očiščeno. Kaplani po 12 letnem študiju in strahu 100, oziroma 85 kron mesečne plače z draginjsko doklado 585 kron brez hrane in druge oskrbe. S to plačo naj shaja ali pa pogine. Plačati mora s to plačo hrano, perilo, strežkinjo, razsvetljava itd. O tempo- ra, o mores! Zupnik pa ima 200 kron plače mesečno, poleg tega draginjsko doklado 500 kron. Skupaj 700 K mesečno brez hrane in vse oskrbe. Od tega naj da 550 K kuharici, 400 K pa dekli itd. Tako se nam godi. Mi poginjamo in tisti, ki krmarijo, se pa mastijo pri bogatih koritih. Nekateri duhovniki pa še niti teh plač ne dobijo.»

Na Brezjah sta bila 26. t. m. ovolodna poročena g. bančni podravnatelj Fran Skušek in poštna uradnica Zofija Gabrijele. Slovenski napitnici je sledila japonska in kitajska. Ples sicer ni bil na vsopredru, vendar je zaplesala pristna Japonka v njeni domovini običajni ženitbeni ples, pri katerem plesalka posnema čoln na morju, v katerem naj bi vozila nevolporočena proti pristanišču sreče. Tja bi vabi pevec, ki posnema slavčev glas, v katerem se ravna vse kretnje plesalke. — Slavček velja Japoncem za nosilca sreče. Na Brezjah je morala biti plesalka čoln in slavček. Povedala je, da na Japonskem pleše samo ženska in to vselej poedina, ne v pari. Možak ne pleše nikdar. Pač nadomešča godca s tem, da daje takt plesalki. Japonske pesmi so tužnega značaja kakor jugoslovanske.

Preska—Medvode. Koncert Pev. ods. kat. prov. društva se ne bo vršil 4. decembra kakor je bilo poročano. Radi razširjajoče se bolezni se preloži na nedoločen čas. — Odbor Pev. ods.

V dobi socialnega poverjenstva za Slovenijo in ministrstva za socialno politiko se je v državi SHS zgodilo tole: Invalid K. ima kajži in 8 otrok, ki jih mora sam preživljati. Je 90 odstotkov delanezmožen revček z leseno nogo in zlomljenim hrbtiščem. Dobil je končno trafikiko, ki je v prvi vrsti namenjena invalidom. In tolkel se je skozi življenje, da mu ni bilo treba z lajno po svetu. Pa zahotelo se je večkratnemu milijonarju po trafikiko. Našel je vzrok, da se je ubogemu K. odvzela trafikika in oddala brez nadaljnega milijonarju, ki ni okušal groze vojske, ima pa mesto 90 odstotkov delanezmožnosti 1000 odstotkov jugoslovanske demokratske zavrednosti in šteje milijone. Če spada Cerknica pod soc. poverjenstvo in ministrstvo za soc. skrbstvo, tedaj g. Ribnikar in g. dr. Kukovec, dvignita se!

Radovljica. Pri volitvah v krajni šolski svet radovljiske 8. razrednice je zmagala SLS z svojimi kandidati za vse štiri vsolane občine.

Srečke kola Jugoslovanskih sester. Ker se je rok zbranja srečk 1. decembra, prosimo vse one, ki imajo srečke Kola Jugoslovanskih sester v razpečevanje, da iste obdržijo do roka, ki bo pravočasno objavljen v časopisju. — Odbor Kola J. S.

Iz poštne prometne službe. S 1. decembrom t. l. se uvede na progji Domžale — Celje prevažanje pošte z avtomobili, ki obujejo med Ljubljano in Celjem. V ta namen se uporabi avtomobil, ki odhaja iz Ljubljane ob 6.30 ter prihaja v Celje ob 9.30; nasprotno pa avtomobil, ki odhaja iz Celja ob 13.13 in prihaja v Ljubljano ob 16.35.

Zveza trgovskih gremijev in združg opozarja vse pripadnike trgovskega stanu, kakor tudi vse komercialno uradništvu industrijskih podjetij in denarnih zavodov, da se je trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani preosnovalo v smislu uredbe za zavarovanje nastavljenecv zoper bolezni in nezgode, ki jo je izdalo ministrstvo za socialno politiko in je bila objavljena v Uradnem listu št. 128 dne 17. novembra 1921. S to izpremembo pravil sprejema sedaj trgovsko bolniško in podporno društvo v obliki ženske trgovske nastavljenice, uradnike in uradnice brez ozira na starost in na zdravstveno stanje. Pogoji zavarovanja pri tem novem društvu so mnogo ugodnejši in ugod-

nosti, ki jih nudi društvo za slučaj bolezni in nezgode svojim zavarovancem, kakor tudi njih rod- binskih članom, so mnogo večje, kakor pri okraj- nih bolniških bolnišnicah. Normalni prispevek se je za rednega člana določil na 18 dinarjev mesečno, od katerega prispevka plača delodajalec dve tret- jini. Za učence in praktikanke znaša mesečni pri- spevek 8 dinarjev in celotni prispevki za podporno fond 10 dinarjev. Vseled tega vabi Zveza gremijev vse pripadnike trgovskega stanu, posebno pa urad- ništvo denarnih zavodov in trgovskih družb, da pristopa v čimvečji meri k trgovskemu bolniškemu društvu v Ljubljani, katerega območje obsega celo Slovenijo.

Teško ponesrečil se je na zagrebškem tram- vaju Franc Brenk, mizarški mojster iz Dravelj. — Utopljenka. 12 letna Marija Ostrman iz Ziberž št. 83 pri Rovah je našla svojo mater, tri- desetletno Terezijo Ostrman v pol metra globokem studencu mrtvo. Utopljenko so potegnili iz stu- denca in jo pokopali na pokopališču v Rovah.

Ij V jarek je padel Matevž Škrl, ko je nesel v neko hišo v Florjanski ulici 2 šipi. Jarek je bil izkopan v veži hiše, katero popravljajo. Šipi, vredni 900 kron, sta se razbili, druge nesreče ni bilo.

Advokati kot poslanci na Bolgarskem. Na Bolgarskem odšel ne bo več odvetnikov narod- nih poslancev. Kobranje je nedavno sklenilo, da služba odvetnika ni združljiva z dolžnostmi pos- lancia. Poslanci odvetniki se morajo odločiti ali za svoj poklic ali pa za izvrševanje dolžnosti pos- lancia. Večina v sedanjem sobranju nahačajotih se odvetnikov se je odločila za zadnje in se iz- brisala iz liste odvetnikov. Kampanjo proti odvet- nikom-poslancem so vodili v imenu javne morale in je med ljudstvom kmalu pridobila na prista- ših. V borbi so se posebno odlikovali mlajši od- vetniki, ki jim je bila kariera onemogočena, ker so njihovi starejši kolegi, politične osebnosti, imeli vso boljšo klientelo, vsa posredovanja in vse važnejše tožbe.

Štalarske novice.

Burna seja mariborskega občinskega sveta. — Občinsko sodišče se ukine. Včeraj zvečer je imel mariborski občinski svet sejo, na kateri je došlo do burnih prizorov povodom interpelacije pristašev NSS na župana radi odpusta delavca Ivana Waldhauserja. Župan Grčar je na interpe- lacijo odgovoril, da je bil Waldhauser odpušen na zahtevo ravnatelja pinarne inž. Tomšiča, ker se je nasilno obnašal napram drugim delavcem in ker je bil samo začasno sprejet brez odpovednega ro- ka. Podžupan Roglič je pojasnil, da so socialni so- cialni demokrati zahtevali od Waldhauserja, naj vstopi v njihovo stranko in je med njim in soc. demokrati delavcem Pivcem prišlo do pretepa, vsled katerega je bil Pivec pred sodiščem kazno- van radi telesne poškodbe. Soc. demokrati so po- tem zahtevali od ravnatelja pinarne, da ne sme sprejeti delavca Waldhauserja, ki je bil medtem vpoklican k vojakom, nazaj na delo. Waldhauser je bil nato 12. novembra odpušen. Župan je iz- javil, da ni z dogodkom v nobeni neposredni zvezi in da ni z ničemer zlorabil uradne oblasti v stran- karske namene, pač pa je slišal, da je NSS po- sredovala radi tega dogodka pri okrajnem glav- stvu in celo pri pokrajinski vladi. Pri tej izjavi je nastal velik hrup, ker so občinski svetniki občili pristašem NSS, kako varujejo občinsko avtonomijo. Obč. svetnik dr. Verstovšek je obsodil ves ta na- stop v občinskem svetu in je predlagal, naj se do- loži posebna komisija vseh strank, ki naj preišče slučaj, ker se mu zdi čudno, ker župan ni pojasnil, da je bil Waldhauser žrtve Pivca in da je bil Pivec kaznovan. Predlog je bil sprejet. — Poročevalec gospodarskega oddelka je poročal, da prosti občins- ko sodišče, naj izplača članom občina dnevnice. Obč. svetnik dr. Leskovec je izjavil, da je naredba glede občinskih sodišč popolnoma protustavna, ker je bila razglašena 18 dni po razglasenju ustave, ki pravi, da se z nobeno naredbo ne morejo izrekat kazni. Govornik se je izjavil proti naredbam v obče kakor tudi proti tej, ki ni bila odobrena od na- rodne skupščine. Zato je predlagal, naj se občinsko sodišče smatra kot ukinjeno. Mnenju dr. Lesko- varja sta se pridružila tudi obč. svetnika prof. dr. Rostohar (NSS) in dr. Serbec (JDS). Soc. demokrat Pakun je izjavil, da ga veseli izjava dr. Serbeca, da se strinja z mnenjem dr. Leskovec, ker je s tem obsodil naredbo, ki je sad njegove stranke. Sprejet je bil predlog dr. Leskovec, da se zahtevane dnevnice sicer izpla- čajo, da pa se obenem ukine občinsko sodišče, ker nima ustavne podlage. — V seji je župan tudi na- znanil, da se v Mariboru osnuje javna študijska knjižnica in da prevzame vlada stroške za kvali- ficiranega knjižničarja.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 29. novembra. (Izv.) Devize: Pešta 85½—88, Berlin 104¼—106, Italija 1180—1190, London 1180, Newyork 290—296, Pariz 20¼, Praga 310—312, Dunaj 375—380, Curih 55, Napoleon 1020. — Valute: Nem. marka 110—112, lira 1160, dolar 290—293, nem. avstr. krona 3.50.

Curih, 29. nov. (Izv.) Devize: Pešta 0.70, Berlin 190, Italija 2130, London 2098, Newyork 526, Pariz 3630, Praga 520, Dunaj 0.17, Zagreb 170, Varšava 0.15, Holandska 186. — Valute: nem. avstr. krona 0.10.

Slovenska banka v Ljubljani otvori začet- kom prihodnjega meseca v Dolnji Lendavi svojo podružnico.

Obveznice predvojnih posojil. Finančna dele- gacija v Ljubljani objavlja uradno: Reparačijska komisija v Parizu je odločila, da morejo tuji (ne- avstrijski) državljani zahtevati, da se jim njihove obveznice predvojnih posojil bivše avstro-ogrške monarhije, ki so se proti njihovi volji ali brez njihove dovolila na podlagi zakonitih odredb ali pa na podlagi vojnih ukrepov bivše avstro-ogrške monarhije ali avstrijske vlade prenesle na ozemlje Avstrije vrnojo neizgossane. Osi tuji držav-

ljani, lastniki takih obveznic, ki so jih sami prosto- voljno depozirali v Avstriji, morejo protestirati proti žigosanju po avstrijskih oblastih ter zahtevati, da se obveznice izroče njihovi vladi. V smislu tega odloka reparačijske komisije in na podlagi rešenja gospoda ministra za finance D br. 17.668 z dne 24. novembra 1921 se pozivajo naši držav- ljani, ki imajo svoje obveznice predvojnih posojil bivše avstro-ogrške monarhije iz kateregakoli na- slova v Avstriji, da predložijo do 15. decembra 1921 prošnjo na generalno direkcijo državnih dolgov s sledečimi podatki: 1. Ime in priimek lastnika, pok- lice, bivalične (točen naslov). 2. Vrsto (izvirno označilo posojila) serijo, številko in nominalno vrednost vsake obveznice. 3. Naslov depota (n. pr. zastavilo, lombard, sodniški depozit, ženitbena kavejla itd.) event. dolg, za kateri jamčijo. 4. Kraj in ustanova, kjer se nahajajo. 5. Če se se prenesle v Avstrijo na podlagi zakonitih odredb bivše avstro-ogrške ali avstrijske vlade. 6. Če se se pre- nesle v Avstrijo na podlagi vojnih odredb bivše avstro-ogrške monarhije. 7. Če jih je lastnik prosto- voljno tam depoziral. 8. Od kdaj je stranka lastnica teh obveznic. 9. Če je prejel lastnik v Avstriji za te obveznice obresti tudi po 1. oktobru 1919 in v tem primeru, na podlagi katerega odloka. 10. Prošnji je priložiti dokazilo o državljanstvu (do- movinski list. V izjavah k točki 5. in 6. je treba izrecno zahtevati, da se vrnejo obveznice neži- gossane naši vladi. V primerih pod točko 7. se pa mora zahtevati, da naša vlada protestira zoper žigosanje po oblastih republike Avstrije ter da se obveznice vrnejo naši državi. To prijavo se tičejo samo obveznice predvojnih posojil: vojnih posojil toroj ni treba prijaviti. Prošnje z zahtevanimi po- datki morajo predložiti tudi tuji državljani, ki so priljavili obveznice teh posojil že prej v smislu rešenj D br. 4565, D br. 11.672 in D br. 11.750. V prošnji se mora podati podatke na vse gori na- vedene točke 1—10. Ta določba velja tudi za last- nike rentnih knjižic avstrijske poštne hranilnice, ki imajo pri tem zavodu depozovane obveznice predvojnih posojil. Prošnjam se mora priložiti tudi rentne knjižice. Prošnje, ki bi se predložile po predpisanim roku, ne pridejo več v poštev. Last- niki obveznic, ki ne bi predložili prijave, bodo nosili sami posledice. (Stranke se opozarjajo na tozadevni razglas, ki se objavi v prihodnji številki »Uradnega lista«.)

Nabava denaturizane soli za industrijska podjetja in obrtnike. Na mnoga vprašanja glede nabavljanja industrijske soli sporoča trgovska in obrtniška zbornica vseh interesiranih podjetjem, da je prošnje za dodelitev industrijske soli naslo- viti na pokrajinsko direkcijo monopolne uprave v Ljubljani, stovarišče soli. V prošnji je navesti svrhu uporabe in povprečna mesečna množina. Monopolna uprava obveščila prosilce, kdaj in kje lahko dvignejo nakazano sol. Večjim podjetjem, ki rabijo cele vagonске tovore soli, se dostavlja sol direktno po železnici iz tovarov v Kreki. Cena znaša 55 par za 1 kg.

Prevezje avstrijskih vojnih posojil v državni dolg avstrijske republike. Avstrijsko zvez- no ministrstvo finance je z naredbjo z dne 14. oktobra 1921 za avstrijske državljane podaljšalo rok za prošnje prevzetja avstrijskih vojnih posojil v državni dolg avstrijske republike do 31. decembra 1921. Prošnje je vložiti izključno pri kompetentnih avstrijskih davčnih uradih I. instance (davčna ad- ministracija oziroma okrajni davčni urad).

Javljene avstrijskih aktiv. Po objavi av- strijskega zveznega ministrstva finance z dne 23. sept. 1921 je rok za javljenje v Srbiji se nahaja- jočih aktiv avstrijskih državljanov podaljšan do 31. decembra 1921.

Finančna kriza. Na eni zadnjih sej angle- ške spodnje zbornice je delavski poslanec Clynnes podal sledeče zanimive podatke: Od vseh držav so samo Združene države, Holandija, Anglija in Peru dosegle v proračunu ravnotežje, 31 držav je doseglo kritje treh četrtin, 9 držav samo po- lovice in 11 držav mnogo manj od polovice svo- jih izdatkov.

Ljubljanske novice.

Za koncert Udruženja jugoslovanskih novinarjev, ki bo v četrtek 1. decem- bra v proslavo narodnega ujedinjenja, se vsa pevška društva, ki nastopijo te večer z mešanimi in moškimi zbori, pridno pripravljajo. Tudi med občinstvom je za to prireditve veliko zanimanje, ker obsega bogat sporet koncerta razne privlačno točke, ki bodo zadostile raznim okusom. Že imena odličnih solistov (ge. Lotčeve, g. Romanovskega in g. Sowiškega) jam- čijo za prvostven glasbeni užitek. Za zbro- rovo petje pa je itak v našem občinstvu vedno veliko zanimanje, posebno pa ta- krat, ko nastopi šest zborov z umetnimi in narodnimi skladbami v raznolični izbiri. Za orkestralni del prireditve bo poskrbela priznana muzika dravske divizije. Po kon- certu se bo razvila neprisljuna prosta za- bava. Opozarjamo, da so vstopnice in se- deži v predprodnji v trafikii v Prešernovi ulici; dobro je, da si vsakdo, ki misli to- setiti koncert, že pravočasno preskrbi prostore.

Predprodaja sedežev in vstopnic za slavnostni koncert ljubljanske sekcije Udruženja jugoslovanskih novinarjev, ki bo v četrtek t. l. ob 8. uri zvečer v Unio- ni dvorani, vrlo dobro napreduje. Razpro- danih je že preko dobra polovica sedežev. Danes bo zadnji dan predprodaje (v tra- fikii v Prešernovi ulici nasproti pošte, ker bodo jutri trgovine zaprte). Eventualni osta- li sedeži se bodo dobivali na večer prire- ditve pri blagajni. Za prosto zabavo po koncertu bo postavila Vrhniška tova na konzerv in prekajenega mesa bufet — ki ka- terem bodo na izbiro razni zakuski, mrzli narezki ter klobase, vsi najsvežjši iz- delki pripravljene naleš za te večer.

Somišljenike SLS iz šentpeterskega in vodmatskega okraja vabimo na sedenec ki se vrši jutri ob 8. uri zvečer v št. Pe- terski prosveti. — Kr. odbor SLS.

Sestanek somišljenikov SLS za dvorski okraj bo v petek 2. dec. ob 8. uri zvečer v Konsumnem društvu, Kongresni trg 2. Navzoči bodo tudi nekateri obč. sve- tovalci, da poročajo. Pridite vsi!

Miklavžev večer Šentpeterskega Orla se vrši v nedeljo 4. decembra ob tri-

četrti na 7. uro v Unionu. Nebesa, pekeli, nato prihod Miklavža v številnem spremst- vu. Prireditve je zamišljena v največjem obsegu in bo nudila obilo užitka ne le mladi- ni, ampak tudi odraslim. (K)

Darila za Miklavžev večer v Unionu se bodo sprejemala samo v soboto od 2. do 8. ure zvečer v Šentpeterski prosveti, kjer se bodo do- bile tudi vstopnice.

Odveinški izpit sta napravila v pe- tek 25. novembra pri tuk. višjem deželnem sodišču gg. dr. Fran Tomšič in dr. Janko Pikuš.

Uradovanje pri pošt. uradu Ljublja- na 3. Počeniš z 2. decembrom bo uradova- la pošta Ljubljana 3 ob delavnikih od 8. do 14. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9.—11. ure.

Slovenska organizacija vojnih invalidov za slovensko ozemlje s centralnim sedežem v Ljub- ljani Vas vladno vabi na veliko veselico, ki jo bo priredil dne 3. decembra 1921 ob 8. uri zve- čer v veliki dvorani hotela »Union« s sodelova- njem godbe dravske divizijske oblasti pod vo- dstvom g. dr. Čerina. — Na sporedu bo med dru- gim: areoletov šaljiva pošta in ples. Cisti dobiček je namenjen za povzdigo društva in predvsem za podporo najrevnejših vojnih žrtv. Predprodaja vstopnic v trafikii g. Severjeve, Šelenburgova ulica in trafikii Reine—Kčelaj, Sv. Petra cesta št. 95. Preplačila se hvalično sprejemajo.

Društvo »Soča« priredi v nedeljo, dne 4. decembra velik Miklavžev večer v Mestnem domu. Začetek prireditve ob pol 8. uri zvečer. Sodeluje godba dravske divizije in pevski zbor Zveze Ju- goslovanskih železničarjev. Nastop Miklavža s si- najnim spremstvom ob 9 uri zvečer. — Za otroke nastopi Miklavž ob 3. uri popoldne. — Darila se sprejemajo v nedeljo dopoldne v Mestnem domu. Otroci naj pridejo v spremstvu, tudi oni, ki bodo obdarjeni iz sredstev društva samega. (K)

Gospodarska zveza dne 1. decembra vsled praznovanja državnega praznika ne posluje. Pro- simo, da stranke to upoštevajo.

Na naslov pošne uprave. Zadnje dni se redno ponavlja slučaj, da prejemamo domače in tuje liste v velikem neredu. Najnovejše liste prej- memo istočasno z 2 do 3 dni starimi, ali pa do- bimo liste, ki nosijo popolnoma tuje naslove. Pro- simo poštno upravo, da blagovoli napraviti v tem oziru red. Ako primanjkuje osebja, je invalidov za to razmeroma lahko službo še dovolj na razpolgo.

Ljubljanski cigaretni tobak postaja vedno slabši. Sami smo imeli priliko opetovano se pre- pričati, da je v zavojčkih po 10 kron sam prah in bogve kakšni odpadki. Včasih so ljubljanski ciga- retni tobaki sloveli daleč naokrog, s cestno pra- šino si pa ljubljanska tobačna tvorilnica ne bo pridobila dobrega glasu. Ali pa se pri centralni mono- polni upravi mnenja, da je boljši prah kakor »katoličko dzubrec (gnoj) iz Ljubljane?

Na novi cesti, ki vodi za tobačno tovarno v Rožno dolino, je ponoči temno kakor v kozjem ro- gu. Človek ne vidi, kam stopi, kar je zlasti ob de- zevju silno mučno. Pa tudi občutna varnost je v te- mi veliko bolj ogrožena, kakor pa pri luči. Prete- kili teden je neki vojak napravil neznanec ho- tel potegniti neki dami dragoceno boo raz vrat. K sicer se je spremljevalec iz nekoliko odstranil in na klic prepodil napadaca. Razmere postajajo na tej poti v resnici neznosne. Drog za žarnico, ki je stal svoj čas tukaj nekakega dramsca, je strohnel in ničje se ne zneni za obnovitev. 15 posestnikov tik pred Rožno dolino spada pod Ljubljano, a nimajo žarne in ne elektrike. Davkoplačevalci so tako kot drugi in tudi vsa ostala občina morajo nositi pravice in udobnosti na nikakoršne. Odločno zahtevajo, posebno z ozirom na osebno varnost, ob- novitev žarnice pri nekdanjem drasilšču in naj- manj še ene nove na koncu ceste. Prosimo in se obracemo zlasti na novega g. župana, da nam preskrbi elektriko, ker je petrolej predrag, zlasti kdor potrebuje več luči. Na Viki ima vsak posestnik elektriko, Ljubljana pa tega ne zmora. Prepri- čani smo, ako bi bil med nami le en milijonar, bi že zdavnaj vse imeli. Zalibog, da smo samo želez- ničarji in uradniki.

Pomoč stradalajočim! Kje pa so, vpraša marsikdo? Povsod jih najdete, na ulicah, pred hi- šami, na drevju, strelah, še celo na okna pride- joče trkati, ker jih glad silil, da si iščejo potrebne hrane, katere jim zamrzla narava ae more več nuditi. To so naše plice pevke, ki se niso pre- selile v toplejše kraje k bogato obloženim mizam! Prejšnje čase je za te revčke v zimi skrbelo ko- likoroliško »Društvo za varstvo ptičev; a sedaj so na milost in nemilost prepučene kruti zimi. Mestna uprava je kot prejšnja leta tudi letos po- stavila ob vseh prometnejših krajih tivolskega in drugih parkov krmilna koritca, ki so sedaj še žal prazna. Naša dolžnost je, da jih od časa do časa napolnimo ter s tem skrbimo za to, da nam te ko- risine živalice ne poginejo gladu. Spomladi nam trud in stroške bogato nagradijo že s svojim pet- jem, še več pa s tem, da uničijo na milijone raz- nih škodljivcev na sadnem in drugem drevju, na poljih, travnikih, vrtovih itd. V skladišču se vedno kaj stroge iz rastrgnih vred; naj se ti odpadki ne mečje v stran, ampak zbirajo in polagajo ptičem. Žitni in semenski trgovci naj, ako nimajo sami časa zato, natananjajo z dopisnico mestnemu vrtnar- skemu nadzorstvu ali mestnemu gozdarju v Tivo- lju, nakar pošlje po odpadke ter jih nato poraz- deli v nastavljena koritca. Upajoč, da ta naš apel ne najde gluhih ušes pri našem občinstvu, kličemo vnovič: na pomoč stradalajočim!

Mešanje mleka z vodo. Okrajni sodnik g. Premierstein je prišel v torek razpravno proti hlapec Mlekarske družbe Antonu Babniku, ki je obtožen, da je na državnem kolodvoru prilival vodo v mleko. Babnik je zanikal vsako krivdo rekoč, da je sicer poplaknil z vodo vrbe, ni pa primešal vodo mleku. Stražnik Vurnik kot priče zaslišal, je povedal: »Videl sem Babnika, ko je mešal v naleto vodo. Opazoval sem ga precej časa, ne da bi bil on to zapazil. Vival je vodo v dva vrta. Ko sem ga zasledil, je bil vrh še od- prt. Dečku, ki je prišel s konjem po mleko, sem naročil, naj o tem, kar se je zgodilo, obvesti go- spodarja. Drugi dan sem osebno v pisarni Mie- sarske družbe pojasnil celo zadevo. Povedali so mi, da so res našli v dveh vrših do 15 litrov vode. Babnika so železničarji, kakor so mi po- vedali, večkrat videli mešati vodo z mlekom. Urad- nik Mlekarske družbe Ernest Soklič je izpovedal, da je našel v dveh vrših in sicer v enem 10, v drugem 12 % vode. Vsaki vrh držki 60 litrov. Bab- nik je zopet zatrjeval, da ni mešal vode z mle- kom: Soklič Babniku: »Povejte no, komu ste pro- dajali mleko?« Babnik: »Nisem ga prodajal!« Sodnik je razpravo preložil, ker bo zaslišal še

nekega ezleznarja kot pričo o okolnosti, če je Babnik večkrat primešaval vodo mleku.

lj Suknjič ukraden je bil v neki gostilni Alešu Preziju.

lj Vlom. Vlomljeno je bilo v spalnico Josipa Drmote. Vlomilec je odnesel obleke v vrednosti 6700 kron.

lj Parite na odprtini! V neko klet v Sodni ulici so metali premog in so odstranili z odprtine v klet mrežo. Mimo je prišel gospod M..., ki ni zapazil odprtine in je padel v njo. Hišnik J... je stal poleg odprtine, toda ga ni opozoril na njo, vsled česar je bil pri okr. sodišču obsojen na 100 kron globe.

lj Z mesarskih stojnic. Neke mesarica ni imela označenih cen, vsled česar jo je stražnik zapisal, kar je njenega sina tako razburilo, da je vpil: Pr..... lumparija h....., naj le policaj zapíše, če hoče desetkrat, se nič ne bojim!

lj Hud kolesar. Pavel Moškerc iz Zadvara je vozil s kolesom po trotoarju, vsled česar ga je stražnik ustavil. To je pa Moškerc tako ujezilo, da je zaklical stražniku: »Ste mi prišli vzeti 50 kron?« Nato je segel v žep in ponujal stražniku 80 kron, rekoč: »Ker nimate drugega postla, zato ste pa prišli sem se klatit in ljudi za vrat lovit!«

lj Tatvine. Natakari Mariji Černelič je bilo ukradenih 700 kron. — Mesarju Ivanu Javorniku je bilo ukradeno kolo, vredno 8000 kron. Ukradeno kolo se je našlo v bližini Gruberjevega prekopa in so ga vrnili lastniku. — Milenku Doberletu je bila ukradena 8000 K vredna suknja, katero je pa policija izsledila in vrnila lastniku. — Primožu Rožmancu je bila ukradena 6000 K vredna dvocevna puška. — Kazimirju Zagarju je bila ukradena denarnica, v kateri je bilo 12.000 kron denarja.

lj Med orožno vajo. Ključavničar Janko Š. je moral na orožno vajo. Med vajo je pa neki večer zapustil vojašnico, šel v Sokličovo gostilno in se pošteno opil. Ko je šel domov, je prepeval in razgrajal in privabil stražnika, ki ga je opozoril, naj miruje. Ta opomin je pa veselega Janka tako razburil, da je oklofutal stražnika, ki ga je nato aretiral.

Narodno gledališče.

Drama.
Sreda, 30. nov. Revizor. E.
Četrtek, 1. dec. Slavnostna predstava v spomin narodnega osvobodjenja. 1. Jugana, vila najmlajša. 2. Komedijska zmešnjav. Izven.

Opera.
Sreda, 30. nov. Slavnostna predstava v spomin narodnega osvobodjenja. Na korist invalidom. Boris Godunov. Izven.

Katoliški vestnik.

e Papež in konferenca za razorožitev v Washingtonu. Benedikt XV. je postal predsedniku Hardingu naslednje brzojavko: »Ob otvoritvi konference, ki se je sestala, da reši velika mednarodna vprašanja Orienta in vprašanja razorožitve, prosimo Boga goreče za srečni uspeh dela, ki ga je započel prvi magistrat velike ameriške ljudovlade, da bi se stiskanemu človeštvu pomagalo.« — Kongres so otvorili s molitvijo, ki jo je opravil uradni parlamentarni kapelan. Harding sam je pa zaključil svoje poročilo o razorožitvi z molitvijo »Očenašac«.

Orlovski vestnik.

Vsem odsekom. V zelo važni zadevi nujno potrebuje JOZ dobre slike orlovskih telovadnih nastopov (večjih javnih telovadb i. dr.), pa tudi telovadnic in domov, ne pa društvenih skupin. Prosimo, da nam odsekovi odbori čimprej prekrbe in pošljejo takih slik (po en ali dva izvoda v vpogled. Nevrnjene slike na zahtero plačamo.

Sentpeterski Orel vabl k rednemu fantovskemu večeru, ki bo danes ob 8. uri zvečer v pro-

svetnem društvu. Po fantovskem večeru sestane pripravljalnega odbora za Miklavžev večer.

Prosveta.

pr Iz gledališke pisarne. Zaradi nenadnih ovir se preloži premiera »Pampelišček« na ponedeljek 5. decembra 1921. V petek dne 2. decembra so vprizori »Borba« in sicer za red B.

pr Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani otvori svojo pevsko šolo. Vabi gospode in dame (izvenšolske), ki imajo dober glas in veselje do petja, da prijavijo svoja imena v tajništvo Glasbene Matice, Gosposka ulica št 8, 1. nadstr. Natanšna pojasnila istotam. — Odbor.

pr Glasbena Matica v Ljubljani naznanja, da so dospela iz tiskarne sledeče nove muzikalije: P. H. Sattner: V pepelnici noči, cena 40 K, Michl Josip: 4 Prešernove pesmi, cena 28 K, Kogoj Marij: 5 samospevi, cena 24 K, Pavčič Josip: 10 samospevov, cena 80 K in na novo predelani klavirski album za mladino od Josipa Pavčiča, cena 24 K. Omenjene muzikalije se dobivajo v Glasbeni Matici, Gosposka ulica 8/1. Poleg tega se dobe posamezni litografirani glasovi od St. Hristič: »Opeloc« in posamezni stavki »Liturgije« od Cajkovskija in Mokranjaca, ki so se peli na zadnjem Matičnem koncertu.

pr »Narodni Gospodar« glasilo »Zadružne Zveze« v Ljubljani prinaša v svoji 11. številki sledeče članke in razprave: Dr. A. Gosar: Programatične misli. — III. mednarodni kongres krščanskih zadrug v Zürichu. — Nove naredbe. — Zadružništvo. — Razno.

pr Spomenik pesniku Ivanu Vazovu. Bolgarsko ministarstvo prosvete razpisuje natečaj za spomenik pesniku Ivanu Vazovu. Spomenik se bo postavil v Sofiji že v prihodnjem letu. Pravico udeležiti se natečaja imajo samo bolgarski umetniki, kiparji in slikarji.

pr Jugoslovanski literarni večer v Frankfurtu. Nemško-jugoslovanska družba v Nemčiji je priredila dne 10. L m. v Frankfurtu jugoslovanski literarni večer. Uvodoma je govoril o jugoslovan-

skem pesništvu g. Hermann Wentel. Nato sta igralca gospa Gerda Meller in g. Ernst Karlow preinašala srbske, slovenske, hrvaške in bolgarske narodne in umetne pesmi. Izmed Slovencev so bili na sporedu Prešeren, Askere in Zupančič.

pr Diletantski oder in Lepa maska je naslov knjižicama k ju je založila »Zvezna tiskarna« v Ljubljani. Cena prvi 8. din., drugi 3 din. Prvo je spisal Milan Skrbintšek, ki poda strokovna navodila diletantskim odrom. Zanimala pa ne bo samo člani diletantskih odrov, ampak tudi vse druge, ki se zanimajo za gledališko umetnost, predvsem s stališča, kako presoja priznan domač igralski umetnik porabnost posameznih slovenskih dramatičnih del za diletantske odre. Kakor »Diletantski oder« bo dobrodošla igralskim diletantom tudi »Lepa maska«, v kateri daje navodila za šminkanje E. Navinšek, šef-vlasuljar kralj. slov. opere in drame v Ljubljani.

pr »Umetnost«, IV. zvezek, almanah za slikarstvo, grafično in skulpturo, urejuje poseben odbor, a izdaja ga kolegij jugoslovanskih umetnikov-grafikov. Kmalu bo izšel ta naš največji umetniški almanah, kateri je nosil prej naslov »Grafika« umetnost. S tem zvezkom se reprezentira naš umetniški narastaj z originalnimi deli v litografski, bakropisni in lesorezni tehniki in nekoliko reprodukcij kiparskih del. To je istodobno tudi prvi zvezek, v katerem je zastopanih 20 jugoslovanskih umetnikov Srbov, Hrvaov in Slovencev s biografijami in pregledom njihovega delovanja. En del je posvečen naši domači umetnosti, med drugim keramiki in slikanjem na steklo. V istem zvezku je obširen pregled razstav v Zagrebu, Beogradu, Osijeku in Ljubljani z raznimi članili o slikanju sploh. S posebnim prospektom se bo še objavila vsebina te zanimive številke. — Informacije daje upravništvo Zagreb, Mažuraničev trg 13 in pa »Društvo slov. upod. umetnikov«, Ljubljana, Tehniška srednja šola.

Kaj je Eisafliuid - to se zna! Lekarnar Feller - Stubica!

Dr. Davide Cosi
zdravnik

Slava Cosi roj. Trampuš
učiteljica

POROČENA

Senožeče, 26. novembra 1921

Žagarski delovodja keli premeniti službo. Razume se na polnojarjenik in tudi na venecijanski jarjenik. Vajen je brušenja žag in zmožen domačih popravil. Poleg slovnščine je zmožen tudi nemščine. Naslov pove uprava pod št. 4369.

Odda se takoj zelo dobro vpeljana **CVETLIČARNA** v Mariboru. — Pojasnila v upravnistvu »Slovenca« pod št. 4372.

Dobra kuharica k dvema osebam se sprejme. Natančneje se izve na Zaloški cesti št. 27. 4376

Na prodaj nova, ravnokar dograjena enostanovanjska **HIŠA** v ljubljanski okolici, z vrtom, pet minut do električne železnice, za ceno 42.500 dinarjev. Vseli se lahko takoj. Poizve se pri J. Oražem, Selo 30, Moste pri Ljubljani. 4355

Vešč kovaški pomočnik, ki bi samostojno vodil kovaško obrt, se išče. Nastop takoj. — Ponudbe naj se pošiljajo na: Primož Kunstelj, Radovljica.

MOKO ima v zalogi trdka Kmet & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 8. Zahtevajte ponudbe.

Mesečna soba za solidnega gospoda se išče. Če mogoče v sredini mesta. Ponudbe pod: »SOBA« 4356 na upravništvo »Slovenca«.

MANUFAKTURNI ODDELEK
GOSPODARSKE ZVEZE LJUBLJANA, Dunajska cesta 29

(na dvorišču)

Oglejte si veliko zalogo raznovrstnega **manufakturnega** blaga, veliko izbiro **čevljev** in vsakovrstnega **usnja** na drobno in debelo.

Vljudno naznanjam si obšnstru, da sem **otvoril zalogo pohištva**. Priporočam vsakovrstne spalnice s modreci, jedilnice in kuhinje po najnižjih cenah. — Z odličnim spoštovanjem **Josip Andlovec**, zaloga pohištva, Ljubljana, Komenskega ulica 28, nasproti šole na Ledini. 4379

Trgovski pomočnik sprejme v večjo trgovino mešanega blaga na deželi. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 4348.

Izvežbano strojepisko, veščo popolnoma tudi slovenske in nemške stenografije, sprejmeta takoj dr. Joa. Furlan in dr. Vladimir Kret, odvetaika v Ljubljani, Sodna ulica št. 1. 4353

zeleznato vino lekarjarja G. PICCOLI-JA v Ljubljani.

Oglasi v „Slovenca“ imajo velik uspeh.

Karel Tauses
hotelir in posestnik

danes, dne 29. novembra 1921, ob pol 7. uri zjutraj, po kratki in mukepolni bolezni, v 46. letu starosti, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega blagega pokojnika se vrši v četrtek, dne 1. decembra 1921, ob 2. uri popoldne, iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta 7, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi.

Priporočam ga v molitev in blag spomin!
Ljubljana, dne 29. novembra 1921.

Marija Tauses, soproga. **Helena Tauses**, sestra.

Vsi ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod. 4371

Pozor lovci!
Kupujemo po najvišjih dnevnih cenah:

vidre lisice
dihurje kune
polhe krte

FRANC SMALC :: LJUBLJANA, 4880 Mestni trg št. 24.

Carinski posredniški bureaux
Uvoz GROM Izvoz

Centrala: **LJUBLJANA** Kolodvorska u. 41.

Rakek Podružnice: **Ješenice**

se priporoča p. n. trgovcem in ostalemu občinstvu za njihovo naklonenost, ter jamči za točno, brzo in solidno opravilo.

Divjačino in perutnino:
raje, srne, jelene, divje race, lasane, erebice,istolako domače piške, kokoši, goske, race, pularde, purane itd., kupi v vsaki množini po najvišjih cenah — eksport perutnine in divjačine —
E. Vajda, čakovec, MEDJEMURJE.
Brzojavni naslov: VAJDA ČAKOVEC. Interurban telefon št. 59. 4274

„ORIENT“ družba z o. z. preje
Brata Eberl in Jančar & Co Ljubljana, Miklošičeva c. 4. nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega krita. Velika zaloga kemčnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebščin za slikarje in pleskarje.

ANDREJ VESEL
hišni posestnik itd.

danes dne 29. novembra zjutraj po kratkem bolehanju in hudem trpljenju, previden s tolažili svete vere, v 71. letu boguvidan v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnega bude v sredo, 30. novembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Komenskega ulica št. 6 na pokopališče k Sv. Križu.

Predragega pokojnika priporočamo vsem najtopleje v molitev in blag spomin.

Naj v miru počiva!
Sv. maše zadušnice za blagopojnika se bodo brale v več cerkvah. — Prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 29. novembra 1921.

Franc in Jožef, sinova. **Franc in Ferdo, brata.**
Marija Ojstriš roj. Vesel, sestra.
Marija Regoršek, svakinja. **Vsi ostali sorodniki.**
Brez posebnega obvestila. — Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Kupim GLASOVIR, že rabljen, ohranjen. Ponudbe na: Poštnolčičeva št. 1 Baka pri Krškem. 4344

Tovorni avto
3 tonski, v dobrem stanu, trdke Gräf & Stift prodamo. — Vprašanje na upravništvo „Slovenca“ pod št. 4319.

POHIŠTVO
primerno za vse stije, trpečno izvršeno in po ceni, kakor tudi vsakovrstna **tapetniška dela** priporočata brata Sever v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 13 (Količev). 4362

Kupujem **komplet posestvo** manjše na deželi s pripadajočo hišo, oziroma dvorcem s 5 do 10 sobami za stanovanje, hlevom resp. garažo. V poštev pride okolica Zagreba, Karlovca ali Ljubljane. Pri posestvu mora biti toliko zemljišča, da se pokrijejo stroški vzdržavanja. — Samo pisemne ponudbe pod »George II-44« na Interreklam d. d., Zagreb, Hlca 21. 4375

Naročajte in širite „Slovenca“!

BRAKO, MIRNA
najmodernejše urejena tovarna za izdelovanje najraznovrstnejših **PIL**

iz prvovrstnega materiala in v vsaki množini. — Prevezamo se tudi stare pile v novo nasekanje.

BRATA KOLENC, Mirna, Dolenjsko.
Cene zmerne. Izvršitev točna. 8986 Pazite na znamko: BRAKO, MIRNA.